

KESKKONNAAMET

Kateriina Rumvolt
Eestimaa Looduse Fond
kateriina.rumvolt@elfond.ee

Teie 12.08.2024

Meie 15.08.2024 nr 7-9/24/17008-2

Tegevustest Matsalu rahvuspark 67 kinnistul

Austatud Kateriina Rumvolt

Pöördusite Keskkonnaameti poole seoses Interregi projekti BaltCOP raames plaanitava talgupäevaga ja selle käigus teostatavate töödega Lääneranna vallas Kelu külas Matsalu rahvuspark 67 kinnistul (katastritunnus 41102:001:0055). Talgud toimuvad 27.-28.08.2024 ning kavas on kinnistule jääva luhaniidu looduslikuma veerežiimi taastamine, aeglustades alalt vee äravoolu. Selleks tõstetakse läänepoolse kraaviga (ETAK ID 2531818) piirneval alal vähesel määral maapinda ning kinnistu loodenurgas asuvasse kraavi (ETAK ID 2529547) asetatakse mõned suuremad kivid.

Tööala jääb Matsalu rahvusparki Matsalu piiranguvööndisse¹. Matsalu rahvuspark kuulub Natura 2000 võrgustikku Väinamere loodus- ja linnualana².

Matsalu rahvusparki kaitse-eeskirja (edaspidi *kaitse-eeskiri*) § 1 lg 1 kohaselt on kaitseala eesmärk kaitsta Matsalu lahe ja roostiku ning neid ümbritsevate niitude ja metsade ning saarerikka Väinamere bioloogilist mitmekesisust, maastikuilmet, kaitsealuseid liike, rahvusvahelise tähtsusega veelindude rändepeatuspaiku, vee- ja rannikulinnustiku pesitsus-, sulgimis- ja toitumisalasid, Lääne-Eestile iseloomulikke külamaastikke ja kultuuripärandit, sealhulgas rahvakultuuri, taluarhitektuuri ja asustusstruktuuri, tagades nende säilimise, taastamise, uurimise, tutvustamise ja arengule kaasaaitamise.

Matsalu piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja kaitsealuste liikide kaitse; maa kasutamisest mõjutatud traditsioonilise maastikuilme, sealhulgas maastikus mosaiikselts paiknevate poollooduslike koosluste, puistute ja märgalade säilitamine ning taastamine; miljööväärtusliku kultuuripärandi, sealhulgas taluarhitektuuri, traditsioonilise asustusstruktuuri ja rahvakultuuri ning ajaloolis-kultuuriliste objektide kaitse ja säilitamine³.

Kaitse-eeskirja kohaselt⁴ on piiranguvööndis lubatud majandustegevus, arvestades kaitse-eeskirjas sätestatud erisusi, ning rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud.

¹ Vabariigi Valitsuse 17.03.2023 määrus nr 34 „Matsalu rahvusparki kaitse-eeskiri“ (edaspidi kaitse-eeskiri)

² Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“

³ Kaitse-eeskiri § 17 lg 1

⁴ Kaitse-eeskiri § 18 lg 1 p-d 1 ja 2

Kaitseala valitseja (Keskkonnaameti) nõusolekul on piiranguvööndis lubatud veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmise⁵. Kaitse-eeskirja seletuskirjas⁶ on selgitatud, et veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmise võib vajalik olla loodusliku veerežiimi taastamiseks jõgedes. See hõlmab muu hulgas vanade jõesonnide puhastamist ja voolutakistuste (praht, setted jms) eemaldamist jõgedest, samuti näiteks vajaduse korral (eelkõige liiga kuival kevadel) jõgede veetaseme muutmist, et pikendada luha üleujutusaja kestust, mis tagab paremad elutingimused luhas elutsevatele linnuliikidele ja seal kudevatele kaladele.

Taotluses kirjeldatud tööde käigus ei muudeta veekogude veetaset ega kaldajoont.

Arvestades kaitse-eeskirjas sätestatut, ei ole talgute korraldamiseks ja kavandatud tööde teostamiseks vajalik Keskkonnaameti nõusolek, kuid anname oma seisukoha lähtudes ala kaitse-eesmärkidest.

Matsalu rahvuspark 67 kinnistul on peaaegu kogu ulatuses inventeeritud elupaigatüüp luhaniidud (6450), mille kaitse on seatud nii Matsalu rahvuspargi kui Väinamere loodusala eesmärgiks. Lamminiidud ehk luhad on jõgede ja suuremate ojade lammidel asuvad üleujutatavad poollooduslikud kooslused (niidud või karjamaad). Luhtade kõige iseloomulikumaks tunnuseks on perioodilised üleujutused. Maastikuliselt ja hüdroloogiliselt on oluline, et luht oleks kuivendamata, tasandamata – loomuliku veerežiimi ja vaheldusrikka reljefiga.

Matsalu rahvuspark 67 kinnistu puhul on probleemiks kevadise suurvee liiga kiire liikumine piirneva kraavi kaudu Kasari jõkke. Selle tulemusena lahkuvad alalt ka pesitsust alustavad linnud. Kavandatavate tööde eesmärk on aeglustada vee äravoolu luhas veekogudesse, et soodustada luhal toituvate lindude ja muu elustiku rikkust.

Keskkonnaameti, Riigimetsa Majandamise Keskuse ja SA Eestimaa Looduse Fond esindajad on koos niidu hooldajaga tööala ühiselt üle vaadanud 07.08.2024 ning kohapeal hinnanud kavandatavate tööde vajalikkust ja teostatavust. Kokku lepiti teostatavad tööd ja nende mahud (kirjeldatud taotluses).

Keskkonnaamet on seisukohal, et Matsalu rahvuspark 67 kinnistul kavandatud ja taotluses kirjeldatud tööd aitavad kaasa luha veerežiimi looduslikumaks muutmisele ning on kooskõlas Matsalu rahvuspargi kaitse-eesmärkidega. Keskkonnaametil ei ole vastuväited 27-28.08.2024 toimuvate talgute käigus teostatavatele töödele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaili Viilma

juhataja

looduskasutuse osakond

Meeli Kesküla 5345 4246

meeli.keskula@keskkonnaamet.ee

---

⁵ Kaitse-eeskiri § 18 lg 3 p 1

⁶ <https://pilv.envir.ee/index.php/s/LMmeWPj2FdZNS4g?dir=undefined&path=%2FKaitsealad&openfile=12338>